

ĐẢNG BỘ THÀNH PHỐ CẦN THƠ LÃNH ĐẠO XÂY DỰNG VÀ PHÁT TRIỂN VĂN HÓA (2010-2019)

ThS ĐINH THỊ CHINH

Trường Đại học Cần Thơ

Tóm tắt: Đảng Cộng sản Việt Nam khẳng định văn hóa là nền tảng tinh thần của xã hội, vừa là mục tiêu, vừa là động lực của sự phát triển kinh tế - xã hội. Với vị thế là thành phố trung tâm, là đầu tàu phát triển của vùng đồng bằng sông Cửu Long, trong những năm 2010-2019, Đảng bộ thành phố Cần Thơ luôn chú trọng lãnh đạo xây dựng và phát triển văn hóa, con người góp phần thúc đẩy sự phát triển kinh tế - xã hội của toàn vùng. Cùng với việc kịp thời đề ra các chủ trương đúng đắn, Đảng bộ thành phố đã sáng tạo, linh hoạt trong chỉ đạo xây dựng và phát triển văn hóa, con người, bước đầu đạt được những kết quả tích cực, tạo cơ sở và nền tảng để phát huy sức mạnh văn hóa và con người Cần Thơ trong bối cảnh mới.

Từ khóa: Đảng bộ thành phố Cần Thơ; xây dựng, phát triển; văn hóa, con người

1. Chủ trương của Đảng bộ thành phố Cần Thơ

Xây dựng, phát triển văn hóa và con người luôn là nhiệm vụ quan trọng, quyết định sự phát triển bền vững của một quốc gia, dân tộc. Đảng khẳng định: “Xây dựng nền văn hóa và con người Việt Nam phát triển toàn diện, hướng đến chân - thiện - mỹ, thấm nhuần tinh thần dân tộc, nhân văn, dân chủ và khoa học. Văn hóa thực sự trở thành nền tảng tinh thần vững chắc của xã hội, là sức mạnh nội sinh quan trọng bảo đảm sự phát triển bền vững và bảo vệ vững chắc Tổ quốc vì mục tiêu: dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh”¹. Quán triệt quan điểm của Đảng, những năm 2010-2019, Đảng

bộ thành phố Cần Thơ đã kịp thời đề ra chủ trương, chỉ đạo xây dựng và phát triển văn hóa, con người nhằm xây dựng thành phố Cần Thơ theo hướng văn minh, hiện đại.

Trên cơ sở đánh giá kết quả 5 năm thực hiện Nghị quyết Đại hội Đảng bộ thành phố Cần Thơ lần thứ XI nhiệm kỳ 2005-2010 về xây dựng văn hóa, Đại hội Đảng bộ thành phố Cần Thơ lần thứ XII nhiệm kỳ 2010-2015 chủ trương: “Phát triển toàn diện, đồng bộ các lĩnh vực văn hóa, trong đó tập trung xây dựng đời sống, lối sống và môi trường văn hóa lành mạnh trong cơ quan, nơi công cộng, cộng đồng dân cư, gia đình và mỗi cá nhân. Nâng

cao chất lượng phong trào *Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa*; Kế thừa và phát huy các giá trị truyền thống văn hóa của dân tộc và vùng Đồng bằng sông Cửu Long, từng bước xây dựng con người Cần Thơ “*Trí tuệ - năng động - nhân ái - hào hiệp - thanh lịch*”. Làm tốt công tác bảo tồn và phát huy giá trị truyền thống cách mạng, nhằm tuyên truyền, giáo dục cho thế hệ trẻ lòng tự hào dân tộc”².

Quán triệt, thực hiện Chỉ thị số 46-CT/TW, ngày 27-7-2010 của Ban Bí thư về “*Chống sự xâm nhập của các sản phẩm văn hóa độc hại gây hủy hoại đạo đức xã hội*”, Thông báo Kết luận số 213-TB/TW, ngày 2-1-2009 của Ban Bí thư về Đề án “*Đấu tranh chống quan điểm sai trái trong văn học, nghệ thuật*” và chủ trương của Đảng bộ thành phố, Thành ủy Cần Thơ triển khai Kế hoạch số 59-KH/TU, ngày 25-8-2010 về việc thực hiện Chỉ thị số 46-CT/TW của Ban Bí thư nhằm vận động các ngành, các cấp, các tầng lớp nhân dân chung tay quản lý, giáo dục, nâng cao ý thức kiên quyết đấu tranh ngăn chặn, loại bỏ văn hóa phẩm độc hại một cách đồng bộ, toàn diện trong các tầng lớp nhân dân trên địa bàn thành phố.

Ngày 15-8-2014, Đảng bộ thành phố ban hành Chương trình hành động số 52-CT/TU “*Thực hiện Nghị quyết Hội nghị lần thứ chín Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XI về xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước*”. Chương trình xác định mục tiêu cơ bản: “*Xây dựng văn hóa thực sự trở thành nền tảng tinh thần của xã hội, vừa là mục tiêu, vừa là động lực phát triển bền vững của thành phố, góp phần xây dựng và bảo vệ vững chắc Tổ quốc vì mục tiêu dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh; Xây dựng các chuẩn mực giá trị văn hóa và con người Cần Thơ mang đậm bản sắc văn hóa truyền thống của dân tộc và con người Việt Nam hiện đại; Từng bước hoàn thiện thể chế,*

hệ thống thiết chế văn hóa; trật tự kỷ cương văn minh đô thị tương xứng với đô thị loại I trực thuộc Trung ương trong điều kiện nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế”³.

Đại hội Đảng bộ thành phố Cần Thơ lần thứ XIII, nhiệm kỳ 2015-2020, tiếp tục xác định: Xây dựng văn hóa thực sự trở thành nền tảng tinh thần của xã hội, vừa là mục tiêu, vừa là động lực phát triển bền vững của thành phố; xây dựng con người Cần Thơ “*Trí tuệ - năng động - nhân ái - hào hiệp - thanh lịch*”, trong đó “*Tập trung xây dựng môi trường văn hóa lành mạnh. Tuyên truyền vận động các tầng lớp nhân dân xây dựng đời sống văn hóa mới; tiếp tục lãnh đạo thực hiện tốt cuộc vận động Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa mới; nhân rộng các mô hình gia đình văn hóa tiêu biểu ở địa bàn dân cư, các cơ quan, đơn vị; xây dựng nếp sống văn hóa tiên bộ, văn minh; phát triển văn hóa theo hướng văn minh, hiện đại trên cơ sở phát huy truyền thống lịch sử, văn hóa của thành phố và vùng đồng bằng sông Cửu Long; tiếp tục cụ thể hóa các chuẩn mực, giá trị truyền thống của dân tộc, con người Việt Nam và vùng đồng bằng sông Cửu Long, tập trung xây dựng hoàn thiện và triển khai thực hiện Đề án xây dựng con người Cần Thơ trí tuệ, năng động, nhân ái, hào hiệp, thanh lịch đi vào vào thực tế cuộc sống*”⁴.

Quán triệt Nghị quyết Đại hội của Đảng bộ thành phố, UBND thành phố Cần Thơ đã ban hành các quyết định, kế hoạch thực hiện một cách nghiêm túc, có hiệu quả. Tiêu biểu như: Quyết định số 105/QĐ-UBND, ngày 13-1-2016 “*Về việc phê duyệt Quy hoạch phát triển văn hóa thành phố Cần Thơ đến năm 2020, định hướng đến năm 2030*”; Quyết định số 3307/QĐ-UBND, ngày 28-10-2016 “*Về việc phê duyệt Đề án bảo vệ và phát huy nghệ thuật Đờn ca tài tử Nam Bộ tại thành phố Cần Thơ (2016-2020)*”; Quyết định số 3215/QĐ-UBND, ngày 8-12-2017 “*Phê duyệt Đề án “Xây dựng và*

phát triển con người Cần Thơ đáp ứng yêu cầu công cuộc công nghiệp hóa, hiện đại hóa thành phố Cần Thơ đến năm 2030”; Quyết định số 3616/QĐ-UBND, ngày 29-12-2017 “Phê duyệt Đề án “Bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa phi vật thể thành phố Cần Thơ đến năm 2020”; Quyết định số 12/QĐ-UBND, ngày 4-7-2018 “Quy định tiêu chí xã đạt chuẩn văn hóa nông thôn mới và phường, thị trấn đạt chuẩn văn minh đô thị”...; Kế hoạch số 01/KH-UBND, ngày 8-1-2015 “Về thực hiện Nghị quyết Hội nghị lần thứ chín Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XI về xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước”; Kế hoạch số 72/KH-UBND, ngày 3-6-2016, “Về xây dựng người Cần Thơ “Trí tuệ - năng động - nhân ái - hào hiệp - thanh lịch” theo tinh thần Nghị quyết số 45-NQ/TW ngày 17-2-2005 giai đoạn 2016-2020”; Kế hoạch số 66/KH-UBND, ngày 24-4-2017 “Về thực hiện Chiến lược phát triển các ngành công nghiệp văn hóa Việt Nam đến năm 2020, tầm nhìn đến năm 2030 trên địa bàn thành phố Cần Thơ”; Kế hoạch số 31/KH-UBND, ngày 22-2-2018 “Triển khai thực hiện Đề án “Xây dựng và phát triển con người Cần Thơ đáp ứng yêu cầu công cuộc công nghiệp hóa, hiện đại hóa thành phố Cần Thơ đến năm 2030” giai đoạn 2018-2020”; Kế hoạch số 117/KH-UBND, ngày 16-7-2018 “Về bảo tồn và phát huy di tích lịch sử - văn hóa, di sản văn hóa phi vật thể, làng nghề, danh lam thắng cảnh gắn với phát triển du lịch thành phố đến năm 2020”...

Thành ủy, UBND thành phố luôn chú trọng tăng cường công tác lãnh đạo và đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng đối với lĩnh vực văn hóa; đẩy mạnh công tác tuyên truyền, quán triệt, nâng cao nhận thức cho cán bộ, đảng viên và các tầng lớp nhân dân về vị trí, vai trò của văn hóa trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Đồng thời, tập trung triển khai thực hiện xây dựng con người Cần

Thơ “Trí tuệ - năng động - nhân ái - hào hiệp - thanh lịch” góp phần làm cho xã hội ngày một văn minh, tiến bộ.

2. Một số kết quả

Công tác quản lý nhà nước về văn hóa trên địa bàn thành phố được tăng cường, đội ngũ cán bộ làm công tác văn hóa có bước trưởng thành. Đến năm 2019, cán bộ, công chức, viên chức đang công tác trong ngành văn hóa đã qua đào tạo trình độ chuyên ngành văn hóa là: 24 thạc sĩ, 105 đại học, 7 cao đẳng, 35 trung cấp...⁵. Ngoài ra, các lớp bồi dưỡng năng khiếu chuyên ngành văn hóa.

Công tác bảo tồn di sản và các giá trị văn hóa truyền thống được đẩy mạnh. Công tác bảo tồn giá trị văn hóa truyền thống của đồng bào các dân tộc thiểu số trên địa bàn luôn được quan tâm; phong tục, tập quán, lễ hội tốt đẹp của các dân tộc thiểu số dần được khôi phục, mang đậm bản sắc riêng và lưu truyền qua nhiều thế hệ. Suu tầm, kiểm kê và bảo quản 2.135 hiện vật của dân tộc Khmer, Hoa, Chăm và một số dân tộc thiểu số khác. Tính đến năm 2018, toàn thành phố có 104 loại hình di sản văn hóa phi vật thể được ghi nhận. Hoàn thành thực hiện hồ sơ khoa học và được Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch công nhận là di sản văn hóa phi vật thể cấp quốc gia đối với “Văn hóa Chợ nổi Cái Răng” (năm 2016), “Lễ Kỳ Yên đình Bình Thủy” (năm 2018), Hồ Cần Thơ (năm 2019). Đặc biệt, Cần Thơ phối hợp với 21 tỉnh, thành phía Nam lập hồ sơ quốc gia “Nghệ thuật Đờn ca tài tử Nam Bộ” để trình UNESCO công nhận là Di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại⁶. Các dự án tu bổ, tôn tạo di tích lịch sử - văn hóa, công trình văn hóa tiêu biểu của thành phố được triển khai thực hiện đạt nhiều kết quả. Tiêu biểu nhất là xây dựng công trình Đền thờ các vua Hùng tại thành phố Cần Thơ; hoàn thành tu bổ, nâng cấp Di tích lịch sử Địa điểm chiến thắng của Đội cảm tử Quốc gia Tự vệ cuộc tỉnh Cần

Thơ năm 1945. Tính đến năm 2019, trên địa bàn thành phố có 34 di tích lịch sử - văn hóa được xếp hạng, trong đó có 13 di tích quốc gia, 21 di tích cấp thành phố⁷.

Môi trường văn hóa được chú trọng phát triển lành mạnh đi đôi với nâng cao hiệu quả hoạt động văn hóa của thành phố. Các hoạt động văn hóa, văn nghệ chào mừng các ngày lễ, kỷ niệm trong đại của đất nước gắn với hoạt động đối ngoại, du lịch của thành phố hằng năm diễn ra sôi nổi nhằm quảng bá du lịch, ẩm thực thành phố. Năm 2019, Lễ hội Bán dân gian Nam Bộ được tổ chức lần thứ VIII, thu hút trên 600.000 lượt du khách trong và ngoài nước đến tham quan⁸.

Cơ sở vật chất, trang thiết bị kỹ thuật công nghệ tiên tiến được đầu tư trong các chương trình biểu diễn nghệ thuật, hoạt động quảng cáo với sự tham gia của nhiều tổ chức, cá nhân, góp phần nâng cao chất lượng sản phẩm, dịch vụ văn hóa. Hiện thành phố có Nhà hát Tây Đô, Trung tâm Văn hóa thành phố, 9 Trung tâm Văn hóa - Thể thao quận, huyện, cùng với hệ thống thiết chế văn hóa cơ sở tại các xã, phường, thị trấn là địa điểm thuận lợi để thành lập và sinh hoạt các câu lạc bộ nghệ thuật: đàn ca tài tử, khiêu vũ, sân khấu, sáng tác, nhiếp ảnh... Mạng lưới rạp chiếu phim tại hệ thống các siêu thị, trung tâm thương mại được xây dựng, phát triển, có 5 rạp với công nghệ chiếu phim 3D trở lên, phục vụ nhu cầu giải trí cho khán giả, nhất là giới trẻ⁹.

Phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa” làm thay đổi diện mạo cả nông thôn và thành thị. Năm 2015 có 57/85 xã phường, thị trấn đạt chuẩn văn hóa. Đến năm 2019, 76/85 đơn vị (18 phường đạt chuẩn văn minh đô thị, 26 xã đạt chuẩn văn hóa nông thôn mới, 32 xã, phường, thị trấn đạt chuẩn văn hóa), đạt 89,4%; 1.050/1.063 cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp đạt chuẩn văn hóa, đạt 98,78%; 628/630 ấp, khu vực

văn hóa, đạt 99,68%; 259.467/270.980 hộ gia đình đạt gia đình văn hóa, đạt 94,5%¹⁰.

Trong thời gian tới, dưới sự lãnh đạo của Đảng bộ thành phố, nhiệm vụ xây dựng và phát triển văn hóa, con người càng chú trọng. Xây dựng văn hóa và con người Cần Thơ “Trí tuệ - năng động - nhân ái - hào hiệp - thanh lịch”, đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững của thành phố Cần Thơ nói riêng và đồng bằng sông Cửu Long nói chung.

1. Ban Chấp hành Trung ương: Nghị quyết số 33-NQ/TW, ngày 9-6-2014 “Về xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước”, <https://tulieuvankien.dangcongsan.vn/van-kien-tu-lieu-ve-dang/hoi-nghi-bch-trung-uong/khoa-xi/nghi-quyet-so-33-nqtw-ngay-962014-hoi-nghi-lan-thu-9-ban-chap-hanh-trung-uong-dang-khoa-xi-ve-xay-dung-va-phat-trien-590>

2. Đảng bộ thành phố Cần Thơ: *Văn kiện Đại hội đại biểu Đảng bộ thành phố Cần Thơ lần thứ XII nhiệm kỳ 2010-2015*, Cần Thơ, 2010, tr. 56-57

3. Thành ủy Cần Thơ: Chương trình số 52-CTr/TU, “về việc thực hiện Nghị quyết Hội nghị lần thứ chín Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XI về xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước” (Nghị quyết số 33-NQ/TW ngày 9-6-2014), Cần Thơ, ngày 15-8-2014, tr. 3

4. Đảng bộ thành phố Cần Thơ: *Văn kiện Đại hội đại biểu Đảng bộ thành phố Cần Thơ lần thứ XIII nhiệm kỳ 2015-2020*, Cần Thơ, 2015, tr. 46-47

5., 6, 7, 8, 9, 10 Xem Thành ủy thành phố Cần Thơ: “Báo cáo số 403/BC-TU kết quả thực hiện Nghị quyết số 33-NQ/TW ngày 9-6-2014 của Ban Chấp hành Trung ương (khóa XI) về xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước”, Cần Thơ, 2019, tr. 15, 10, 16, 12, 12, 7.